

Bài 59 : KHU VỰC ĐÔNG ÂU

Đông Âu là vùng đồng bằng nằm ở phía đông châu Âu. Xưa kia, nơi đây là vùng thảo nguyên và thảo nguyên rừng, nay đã được khai phá để phát triển nông nghiệp theo quy mô lớn. Đây cũng là vùng có nhiều điều kiện để phát triển công nghiệp.

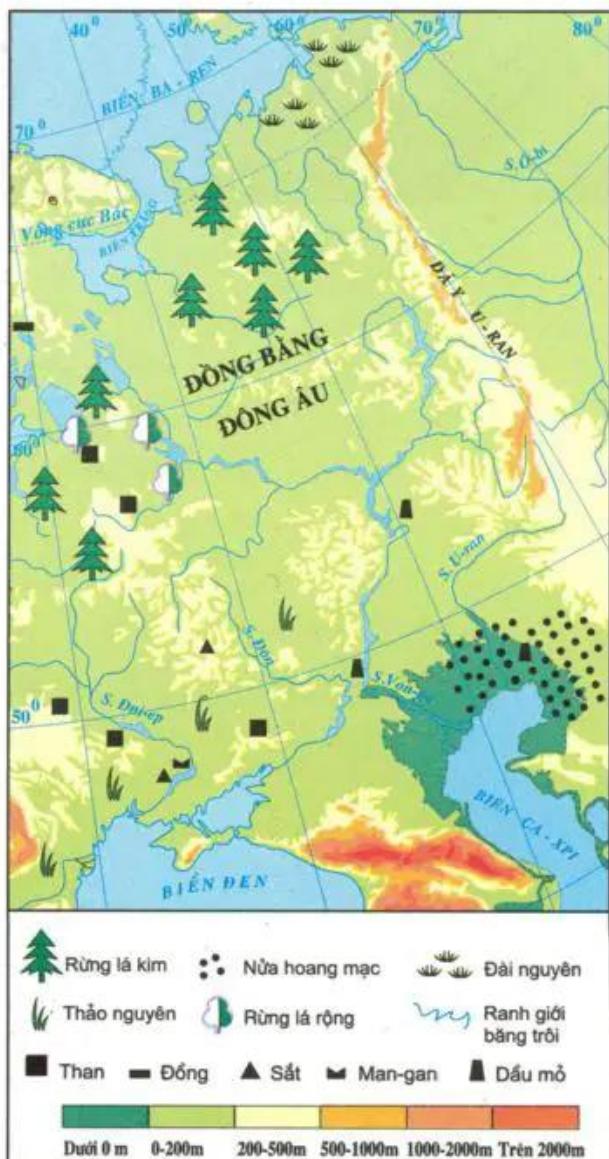
1. Khái quát tự nhiên

- Quan sát hình 59.1, cho biết dạng địa hình chủ yếu của khu vực Đông Âu.

Đông Âu là một dải đồng bằng rộng lớn, chiếm một nửa diện tích châu Âu. Bề mặt có dạng lượn sóng, cao trung bình 100 - 200 m. Phía bắc có địa hình bằng phẳng. Đặc biệt ở phía nam, ven biển Ca-xpi có dải đất thấp hơn mực nước đại dương tới 28 m.

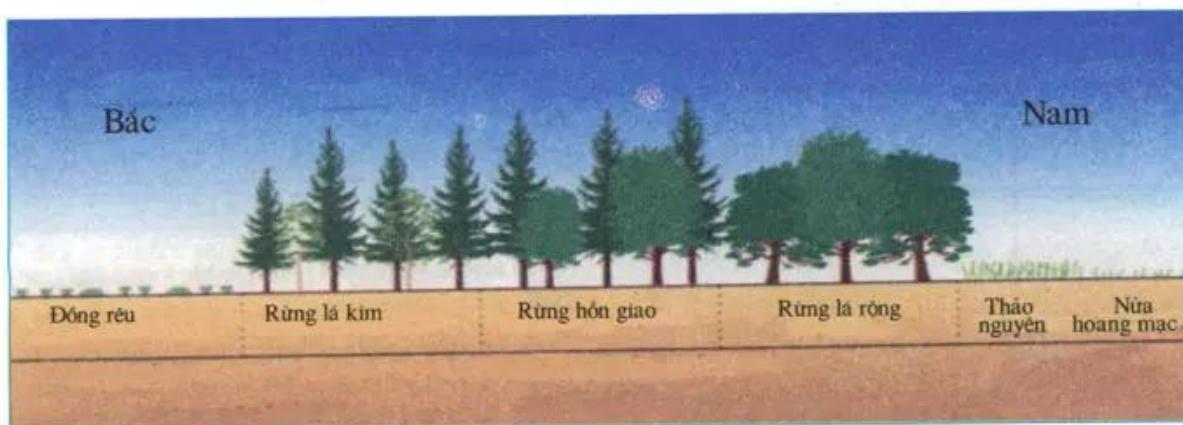
Đông Âu có khí hậu ôn đới lục địa. Càng đi về phía đông và nhất là về phía đông nam, tính chất lục địa càng sâu sắc. Khí hậu cũng thay đổi từ bắc xuống nam, phía bắc có khí hậu lạnh, xuống phía nam mùa đông ngắn dần và ấm hơn.

Sông ngòi ở khu vực Đông Âu nhìn chung đều đồng bằng về mùa đông. Các sông lớn nhất là Von-ga, Đôn, Đni-ep... Sông ngòi được khai thác và sử dụng tổng hợp trong giao thông, thuỷ lợi, đánh cá và thuỷ điện.

Hình 59.1 - Lược đồ tự nhiên khu vực Đông Âu

- Quan sát hình 59.2, giải thích về sự thay đổi từ bắc xuống nam của thảm thực vật ở Đông Âu.

Hình 59.2 - Sơ đồ thảm thực vật khu vực Đông Âu từ bắc xuống nam

Rừng và thảo nguyên có diện tích rộng lớn, tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát triển nông nghiệp và lâm nghiệp theo quy mô lớn.

Hình 59.3 - Rừng taiga

Hình 59.4 - Thảo nguyên

2. Kinh tế

Khu vực Đông Âu có nguồn tài nguyên phong phú về nhiều mặt, thuận lợi cho việc phát triển công nghiệp và nông nghiệp.

Các khoáng sản có trữ lượng lớn nhất là quặng sắt, quặng kim loại màu, than đá và dầu mỏ, chủ yếu tập trung trên lãnh thổ của Liên bang Nga và U-crai-na.

Rừng tập trung chủ yếu ở Liên bang Nga, Bê-la-rút và phía bắc U-crai-na.

Công nghiệp ở khu vực Đông Âu khá phát triển, với nhiều trung tâm công nghiệp lớn. Giữ vai trò chủ đạo là các ngành công nghiệp truyền thống như khai thác khoáng sản, luyện kim, cơ khí, hóa chất... Một thời kì dài, ngành công nghiệp ở Đông Âu gặp khó khăn, nguyên nhân chủ yếu là do chậm đổi mới công nghệ.

Các nước có trình độ phát triển công nghiệp tương đối cao là Liên bang Nga và U-crai-na.

Khu vực Đông Âu có diện tích đồng bằng rộng lớn. Đất đen thảo nguyên và đất xám rừng lá rộng là các loại đất màu mỡ, thuận lợi cho việc trồng lúa mì, ngô, khoai tây, củ cải đường, hướng dương, chăn nuôi bò thịt, bò sữa, lợn và các loại gia cầm theo quy mô lớn. U-crai-na là một trong những vựa lúa mì lớn của châu Âu.

Khu vực Đông Âu là một dải đồng bằng rộng lớn, chiếm 1/2 diện tích châu Âu. Khi hậu mang tính chất ôn đới lục địa. Thảm thực vật thay đổi rõ rệt từ bắc xuống nam.

Điều kiện tự nhiên thuận lợi cho việc phát triển công nghiệp và nông nghiệp. Công nghiệp khá phát triển, đặc biệt là các ngành truyền thống. Các nước phát triển hơn cả là Nga, U-crai-na. Sản xuất nông nghiệp được tiến hành theo quy mô lớn. U-crai-na là một trong những vựa lúa mì lớn của châu Âu.

Câu hỏi và bài tập

1. Nêu các đặc điểm tự nhiên nổi bật của khu vực Đông Âu.
2. Nền kinh tế của khu vực Đông Âu có những khác biệt gì so với các khu vực khác của châu Âu ?